

Kim Thuy
LIWRE 2019

Kirjoitan välttääkseni laiskuutta.

Jos en kirjoittaisi, en ihmettelisi mikä tarina on kukkasella, jonka nuori tyttö metrossa on asettanut kirjansa väliin, enkä mieltäisi, mihin on matkalla lentokone, jonka erotan ainoastaan vanoista joita se jättää taivaalle. Jos en kirjoittaisi, en olisi koskaan ottanut selvää Montrealin ja Ramallahin välisestä etäisyydestä, tähtien nimistä puhumattakaan. Jos en kirjoittaisi, tyytyisin kävelemään eteenpäin kiinnittämättä huomiota edelläni kulkeviin, jotka ovat tallanneet tien sileäksi korkeakorkoisille kengilleni. Jos en kirjoittaisi, en olisi koskaan etsinyt sanakirjasta hienovaraista mutta merkitsevää vivahde-eroa sanoille "maahanmuuttaja" ja "siirtolainen", "irtolainen" ja "kiertolainen" tai "haaveilla" ja "unelmoida". Olisin haaskannut tunteiden rikasta kirjoa sekoittamalla keskenään lempeyden ja hellyyden, tyhjyyden ja olemattomuuden, kauhun ja pelon, kaipauksen ja puutteen, rakkauden ja lemmen... Jos en kirjoittaisi, en olisi keksinyt tarinaa lumihuutaleesta joka eräänä iltana putosi erään nenän päähän eräässä vieraassa maassa.

Jos en kirjoittaisi tätä tekstiä, en olisi tullut avanneeksi vanhoja kirjojani enkä unohtunut ystäväni Mariannen kanssa lukemaan aikoja sitten alleviivattuja kohtia uudelleen ja tuntenut samoja väristyksiä kuin ensilukemalla.

Kirjoitan kertoakseni maailmalle ihmisen kauneudesta ja ennen kaikkia lukeakseni. Ja elääkseni:

...tunteakseni tuulen : "Tuntui kuin kuiskaus olisi läpäissyt sieluni.» —Donna Williams, *Nobody Nowhere by Donna Williams*.

...syleilläkseni arkirutiineja: «Katselin hänen kasvojaan, ryppyistä ihoa, mutristunutta suuta, ja minusta hän on kaikesta huolimatta yhä sievä. Miehen tulisi pystyä riisumaan vuodet vaimonsa yltä, kunnes tämä makaa hänen edessään nuoruuden alastomuudessa.» —Miroslav Penkoy, *East of the West*

...kirittääkseni muutosta: "Minulla on unelma." Martin Luther King

...suitsiakseni hirmuvaltaa:

Jokaisella on seuraavat perusoikeudet:

(a) omantunnon- ja uskonnonvapaus;

(b) ajatuksen-, vakaumuksen-, mielipiteen- ja sananvapaus, mukaan lukien lehdistön ja muiden tiedotusvälineiden vapaus;

(c) oikeus kokoontua rauhanomaisesti; ja

(d) oikeus yhdistymisvapauteen.

KANADAN PERUSTUSLAILLISET KANSALAIKKEUDET

...**vaaliakseni viattomuutta**: «Lapseksi minä tiesin aika paljon siitä, miltä heroinin käyttäminen tuntui, ihan vain kuulemani ja näkemäni perusteella. Kuulemma se tuntui siltä kuin olisi paiskannut kättä Jumalan kanssa.» —Heather O’Neil, *Lullabies for Little Criminals*

...**tullakseni pidätetyksi**: ”Oli kirkas, kylmä huhtikuun päivä. Kellot löivät juuri kolmeatoista.” —George Orwell, *1984*

...**tehdäkseni käsitteellisestä kouriintuntuva**: «*An Atlas of Impossible Longing*»—”Mahdottoman kaipauksen kartasto” (Anuradha Royn romaanin nimi)

...**tehdäkseni kouriintuntuvasta käsitteellistä**: «Itse asiassa Lilyn oli ollut määrä naida Nathanin veli Sol, mies jonka kanssa hän oli ollut kirjeenvaihdossa mutta jota hän ei ollut tavannut ja joka nähdessään hänen nousevan junasta oli ensisilmäyksellä päättänyt, ettei halunnut Lilyä vaimokseen. Lily katseli luumua sormeilevaa Nathania ja mietti, mitä sellaista tämän veli oli hänessä nähnyt mikä sai hänet kääntämään selkensä.» —Nancy Richler, *The Imposter Bride*

...**pysyäkseni muuttumattomana**: «Lähes kaikki kielet muuttuvat. Harvinainen poikkeus on kirjoitettu islanti, joka on muuttunut niin vähän että nykyislantilaiset pystyvät yhä lukemaan tuhansia vuosia sitten kirjoitettuja saagoja, ja jos Leif Erikipoika nyt ilmaantuisi Reykjavikin kaduille, hän pärjäisi hienosti, mitä nyt hiukan kompastelisi termeihin kuten *lentokenttä* ja *quarter-pounder cheeseburger*.» —Bill Bryson, *The Mother Tongue*

...**pelastaakseni ihmishengen**: Alkoholit saattaa joidenkin lääkkeiden kanssa nautittuna aiheuttaa pahoinvointia ja oksentelua, päänsärkyä, tokkuraa, tajunnanhäiriöitä tai koordinaatiokyvyn heikkenemistä. Siitä voi aiheutua myös sisäistä verenvuotoa, sydämen toimintahäiriöitä ja hengitysvaikeuksia. Näiden vaarojen lisäksi alkoholi saattaa heikentää tai jopa kokonaan mitätöidä lääkeaineiden parantavan vaikutuksen ja voimistaa niiden haittavaikutuksia aina myrkyllisyyteen saakka.

...**jotten kuolisi** : «Prinssi Fuchai sanoi: ‘Nurkkaan ahdistetut villipedot taistelevat epätoivoisesti. Ja sama pätee ihmisiin korkojen kera! Jos he tietävät, ettei vaihtoehtoa ole, he taistelevat kuolemaan saakka.’» Sunzi: *Sodankäynnin taito*

...**sopertaakseni kipua**:

Etkös tuota tiennyt? Äidinrakkaus

laiminlyö ylpeyttä

niin kuin tuli

laiminlyö polttamansa

pinnan kiiltoa. Poikani,

huomennakin

saat tänäisen. Etkös tuota tiennyt?

Ocean Vuong, "Night Sky with Exit Wounds"

...tehdäkseni lopun sodasta: VIETNAMIN JÄLLEENYHDISTÄMINEN SEKÄ POHJOIS- JA ETELÄ-VIETNAMIN VÄLISET SUHTEET

15. artikla

Vietnamin jälleenyhdistäminen toteutetaan vaiheittain rauhanomaisin keinoin Pohjois- ja Etelä-Vietnamin välisten keskustelujen ja sopimusten pohjalta, kummankaan osapuolen painostamatta tai antautumatta ja ilman ulkopuolisten maiden väliintuloa. Pohjois- ja Etelä-Vietnam sopivat yhdistämisen ajankohdasta keskenään.

Ennen yhdistymistä:

(a) Vyöhykkeiden välinen, 17. leveyspiiriä pitkin kulkeva sotilaallinen rajalinja on vain väliaikainen, ei siis poliittinen eikä alueellinen raja, kuten vuoden 1954 Geneven konferenssin julkilausuman julistuksen 6 kappaleessa määrätään.

...kuvaillakseni väriä: «Nousen pyöränsatulasta ja sidon ohjaustangon ympärille punaisen nauhan. Päivä on aurinkoinen ja taivas sävyltään juuri sitä asuurinsinistä, jota sinä, Isä, kutsut nimellä Kesytön kaukaisuus.» — Neil Smith, *Boo*

...ansaitakseni rahaa: «Hinta on se, mitä maksat. Arvo on se, mitä saat.» Warren Buffett

...salakuunnellakseni hiljaa: «Yksi Japanilaisen kulttuurin mieluisimpia piirteitä on mielestäni luonnonrakkauden ja seuraelämän yhdistäminen. On vaahterankatseluretkiä, iltajuhlia kirsikankukkien alla ja – vaikka tämä tapa onkin hiipumassa – kuutamojuhlia. Monia vanhoja huoneita, joissa ylhäisö tapasi kokoontua kirjoittamaan kuuaiheista runoutta tuijotellen taivasta tai kuun heijastusta läheisen lammen pinnalla.» Kate T. Williamson, *A Year in Japan*

...päästäökseni irti: "Frances ja Courtney, olen alttarilla kanssanne. Koeta jaksaa, Courtney, Francesin takia. Hänen elämästään tulee paljon onnellisempaa ilman minua. RAKASTAN TEITÄ. RAKASTAN TEITÄ.» — Kurt Cobain

...pysyökseni hengissä: «Kun on jatkuvasti vaarassa kuolla väkivaltaisesti, ainut järkeenkäypä reaktio on nostaa kädet pystyyn antautumisen merkiksi ja sulkeutua loppuelämäkseen kylpyhuoneeseen tutisemaan ammeessa odottaen, että joku itsemurhapommittaja, sarjamurhaaja ja murhanhimoisen varas törmää ovesta sisään ja tekee kaikesta lopun. Mutta järkeenkäypä ei ole sama kuin järkevä. Järkevät ihmiset jatkavat elämäänsä. He hoitavat työnsä, vievät lapset kouluun ja käyvät ruokakaupassa. Kuolema, kuka tai mikä sen aiheuttikaan, saapuu vailla ennakoilmoitusta, joten ei ole mitään järkeä jäädä odottelemaan sitä. Kaikilla Karachissa on hommaa ja menoa. Ei pidä antaa mahdollisten odottamattomien häiriöiden suistaa aikataulua raiteiltaan.» — Sami Shah, *I, Migrant*

...kyseenalaistaakseni: Mutta minä sanon teille: älkää tehkö pahalle vastarintaa. Jos joku lyö sinua oikealle poskelle, käännä hänelle vasenkin.—Raamattu, Matt. 5:39

...**katsoakseni sivusta:** «Kun 1945 oli ohi, vuodet kuluivat, toiset hitaasti, toiset merkittävinä ja vauhdilla. Ihanteelliset lapset kasvoivat, ihanteelliset vanhemmat vanhenivat. Oikut kehittyivät pakkomielteiksi ja neurooseiksi, pettymykset kaunoiksi ja fobioiksi. Hartley Fawcettin ja Rita Surryn valoisa tulevaisuus muuttui tämänhetkisyuden virraksi, joka ei vähääkään muistuttanut satua. Valaistus oli himmeä eikä orkesteri soittanut ollenkaan. Kaikki muuttui, eikä mikään muuttunut. Unelmat hukkuivat maailman mutkitteliiviin virtauksiin, jotka ajan myötä muuttivat muotoa ja arpeutuivat ja saastuivat päivittäisen elämän jätteistä. Maisemassa makoili karskeja petoja, jotka eivät olleet menossa minnekään. Keskipiste ei hajonnut, mutta sitä oli usein vaikea löytää.» —Brian Fawcett, *Human Happiness*

...**käydäkseni sodan kanssa tanssiin:** «Sota on helvettiä, mutta se ei vielä riitä, koska sota on myös mysteeriä ja kauhua ja seikkailua ja rohkeutta ja löytöretkiä ja pyhyyttä ja sääliä ja epätoivoa ja kaipuuta ja rakkautta. Sota on inhottavaa; sota on hauskaa. Sota on jännittävää; sota on puurtamista. Sota kasvattaa; sota tappaa.» —Tim O'Brien, *The Things They Carried*

...**laatiakseni listoja:** sokeri ja/tai täysruokosokeri, maltodextriini, päärynäosetiiviste, maissisiirappi, muunnettu palmuöljy, karrageeni, sitrushappo, monoglyseridejä, natriumsitraatti, asetyloitu monoglyseridi, superhappo, ksantaanikumi, askorbiinihappo, johanneksenleipäpuujauhe, kaliumsitraatit, luonnolliset aromit, väri.

...**antaakseni nimeämättömälle nimen:** “Jos isäni olisi saanut pitää päänsä, minun nimeni olisi Amaryllis, ja vaikka olen kiitollinen äidilleni monen monista asioista, joita hän on tehnyt hyväkseni elämäni varrella se, että hän vastusti tuota kukkaisnimeä on yksi niistä palveluksista, joista olen kaikkein kiitollisin. Isäni seuraava vaihtoehto oli Filomena, koska on olemassa ihastuttava 1500-luvun madrigaali työstä, jonka nimi on Filomena ja eikö olisikin hienoa, jos olisi tytär, jolla olisi sama nimi, mutta äitini kieltäytyi tästäkin ehdotuksesta kategorisesti. Taivas häntä siunatkoon.” Alison Wearing, *Confessions of a Fairy's Daughter Growing Up with a Gay Dad*

...**pannakseni kärsimyksen piiloon :** “Kun hän heräsi yöllä, hän kuuli tuulen huminan havupuissa mökin ulkopuolella ja järven aaltojen kohinan rannassa. Aamulla oli kova tuuli ja aallot vyöryivät vaahtopäisinä korkealle rantaan ja hän oli hereillä pitkään ennen kuin muisti, että hänen sydämensä oli särkynyt.” —Ernest Hemingway, “Ten Indians”

...**säilyttääkseni:** “Muistakaa tämä päivä”, joku sanoo. “Todistamme paholaisen työtä. Vain Saatana polttaisi kirjaston” CS Richardson, *The Emperor of Paris*

...**kunnioittaakseni kärsivällisyyttä:** “ Erikseen ommellut kolmoilmaiset yhdistettiin haitarimaiseen selkärankaan. Sen jälkeen ne kiinnitettiin tukikankaalla päällystettyihin kartonkikansiin. Kirjat suljettiin narulla tai nauhalla, milloin niitä ei luettu.” Charlotte Rivers, *Little Book of Book Making*

...**laittaakseni ruokaa:** Aseta leipä voipuoli alaspäin pannun pohjalle ja lisää viipale juustoa. Voitele seuraava leipäviipale toiselta puolelta ja aseta se voipuoli ylöspäin päällimmäiseksi. Grilla kevyesti kunnes leipä on ruskistunut ja käännä. Jatka grillaamista, kunnes juusto sulaa. Valmista jäljellä olevat leipäviipaleet, voi ja juustoviipaleet samalla tavalla. Grilled Cheese Sandwich: allrecipes.com

...**kohdatakseni toisen:** «Ennen pitkää kirjoittaminen ei kelpaa enää mihinkään muuhun kuin tähän: se tarjoaa miehille ja naisille viimeisen mahdollisuuden keskustella keskenään. Kenties maailmanloppu, jota tämän tilinpäätöksen otsikko julistaa (paperikirjan häviäminen), tapahtuu samaan aikaan kuin inhimillisen rakkauden täyskato maapallolta. Ilman rakkautta ei synny romaanejakaan.» —Frédéric Beigbeder, *Premier bilan après l'apocalypse*

...**avatakseni haavoja:** "Auto ajoi ohi ja sinä olit siellä, ikkuna oli auki ja kyydissä oli joukko jätkeä, piditte kaikki meteliä ja sitten, kun ajoitte ohitseni, sinä huusit. Huusit: "Hyvät koivet, sääli, että naama on mitä on". Huusit sen juuri niin kova, että kaikki kaverini kuulivat sen. —Stephanie Pearl-McPhee, *The Amazing Things About the Way It Goes*

...**ollakseni surmaamatta:** "Satakielet eivät tee muuta kuin musiikkia iloksemme. Ne eivät tuhoa puutarhoja, eivät pesi ladoissa, eivät tee mitään muuta kuin laulavat meille sydämensä pohjasta. Siksi satakielen surmaaminen on synti." — Harper Lee, *To Kill a Mockingbird* (Kuin surmaisi satakielen)

...**löytääkseni paikkani:** "Oli aika, jolloin kartantekijät nimesivät näkemänsä paikat pikemminkin rakastajiensa nimien kuin omien nimiensä mukaan." — Michael Ondaatje, *The English Patient* (*Englantilainen potilas*)

...**ollakseni... Pariisin tunnelmissa:** "Kun minua ahdistaa, uneksin Pariisista. Kun olen tyytyväinen, uneksin olevani Pariisissa ja rakastunut." — Barbara-jo McIntosh, *Cooking for Me and Sometimes you*

...**kysyäkseni oikeat kysymykset:** "Lapsen saaminen on kuin ottaisin tatuoinnin kasvoihin. Päätöksestä täytyy olla todella varma, ennen kuin siihen sitoutuu." — Elizabeth Gilbert, *Eat, Pray, Love*

...**löytääkseni turvapaikan :**

« Kätkin rakkauteni, kun olin nuori kunnes en

saattanut sietää kärpäsen surinaa;

Kätkin rakkauteni vastoin parempaa tietoa,

kunnes en saattanut enää katsoa valoon (...) » — John Clare, *I Hid My Love*

...**osatakseni yhdistää päätelmiä toisiinsa:** "Politiikan filosofit ovat usein huomauttaneet, että sota-aikaan kansalainen, erityisesti miespuolinen kansalainen, menettää erään kaikkein perustavanlaatuisimmista oikeuksistaan, oikeuden elämään, ja asia on ollut näin jo Ranskan vallankumouksesta ja kutsuntojen keksimisestä lähtien ja on nykyisin jo lähes kaikkialla hyväksytty periaate. Nämä samaiset filosofit ovat kuitenkin vain harvoin panneet merkille, että kansalainen menettää samalla toisenkin oikeuden, aivan yhtä perustavanlaatuisen ja kenties jopa tärkeämmän, jos tarkastellaan hänen minäkuvaansa sivistyneenä ihmisolentona: oikeuden olla tappamatta." — Jonathan Littel, *The Kindly Ones* (*Hyväntahtoiset*)

...**ja lopuksi** : “On totta sekin, että toisinaan ihmiset tunsivat jotain, mutta koska sille ei ollut sanoja, siitä ei puhuttu. Maailman vanhin tunne saattaa olla liikituksen tunne, mutta sen kuvaamisen - tai vain nimeämisen - on täytynyt olla kuin näkymättömän pyydystämistä.” —Nicole Krauss, *History of Love*